

LO CATALANISTA

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director.—Los originals no 's tornan

Direcció, Redacció y Administració

Cassia de la Rambla, n.º 12

SABADELL

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell	2 rals al mes.
Fora	8 » trimestre.
Un número sol.	1 »
Anuncis á preus convencionals.	

MES BARATAS QUE Á ALEMANIA

MES SÓLIDAS QUE Á INGLATERRA

MES BONICAS QUE Á FRANSA

**SILLERIAS DE CAOBA TAPISSADAS
DESDE 18 DUROS**

Mobles del pays y de Viena á preus de fàbrica

BARCELONA.--Portal del Angel, 25

LOS LLIURE-CAMBISTAS ESPANYOLS

Lo dissapte darrer llegirem en *El Día*, periódich madileny gran amich del senyor Moret y el cual sempre 'ns vol protegí aplicantnos lo lliure-cambi, pró rebaixantnos la contribució; que no tenim de que queixarnos, puig si be es cert que pateixen las industrias no es degut á las franquicias arancelarias que s' han otorgat als productes extrangers, sino á lo malestar general de la riqueza tota. Y per consolarlos y probarnos que está en lo cert y que los proteccionats no hi veyém prou clar, diu que si es vritat que los fabricants espanyols veném menos, també ó es, que entran menos géneros extrangers.

Al veurer aixó, varem obrir las estadísticas oficials y efectiva-ment trobem, que apesar de la tremenda crisis agraria espanyola, apesar del manifest empobriment del pais, no obstant lo gran número

Vet aquí dites xifras corresponents als 8 primers mesos dels següents anys:

1887	»	»	»	»	»	4.982,619.
------	---	---	---	---	---	------------

Teixits de panyeria importats durant lo mateix período.

»	1887	3,281,225	»
---	----------------	-----------	---

No habem tocat certament aqueix punt, pera refutar al *Dia* en sas afirmacions, sinó més abiat pera fer ressaltar la impenitencia dels nostres fanàtichs lliure-cambistas.

Una de las cosas que mes ofenia á nostres lliure-cambistas espanyols, tant plens de ciencia com afanyosos de progrés, era que la nostre terra no volgués entrar dintre de las corrents perque navegavan, en aqueixas materias, las grans nacions civilisadas.

No basta, donchs, ni la propia experiència ni la agena, pera convenser de una rahó de sentit cumú á n' aquestos homes y á quí segons sembla lo massa saber, enfarfega l' enteniment.

Se veu també, al presenciar la terquetat d'aquets homes, que la present gravíssima crisi econòmica, qual solució semblava havia d'esser buscada ab diligència, no tindrà la prompte fi que tothom creya.

En primer lloch perquè las forasas que deurian impossarse al Govern, es com sino las tingués lo país, per no estar encara organissats: en segon lloch perquè la política, tota ella encaminada á procurar la mes llarga existencia posible en lo poder del actual partit governant s'oposa també á la solució predita.

Será donchs precis lo presenciari com se gastan mes encara las pocas forsas qu' ens quedan; será necesari qu' ens preparém á passar per mes grans probas y á soportar mes llarch temps las dolorosíssimas angunias de la miseria.

Si en lloch d' entretenirse los homens que treballan en organisar comités polítics en tots los pobles y poblets de las nostras provincias; si en lloch de buscar en la protecció dels figurants polítics petits beneficis de transitori efecte; s' haguessin agrupat tots per oposarse als estragos de los partits polítics y de la desordenada administració que ells engendran; per desenrotllá los intessos comarcans, per animar la vida provinciana; que no es ni deu esser, pró será ó comensa ja á esser, la vida artificial, devoradora de tota moralitat y de tota virtut, enervadora de tota energí, del Centre polítich d' Espanya; si aixó s' hagués fet no haurían arribat las cosas tan enllá; y si aixó no 's fá promptament, cap altre medi será capás d' oposar una tanca que contingui lo desbordament de las passions ni millori l' estat de la riquesa.

La Lliga agraria sembla qu' es proposa, en part, los fins que havem indicat, ó cuant menos pot produirlos, tota volta que promou l' esperit d' associació entre los representants dels interessos agrícols espanyols.

Si las agrupacions que naixin d' aquest moviment de concentració, no 's limitan á fer representacions á la agrupació central: si per lo contrari s' arrelan en la localitat y dins ella desplegan enérgicament totas las forsas que son necessarias, per extirpar las rutinas qu' existeixin, per sufrir los abusos qu' es cometin, pera avansar en las prácticas de treball fins avuy seguidas, é introduir aquells elements económichs que sols la associació es capás de crear; si buscan convertirse en entitats socials, pera poguer ser factors reconeguts y autorisats, en los problemes que succesivament la vida social planteixa y deu resoldrer; en aqueix cas las Lligas serán la base d' ahont sortir pot lo renaixement de nostra patria.

Deu vulga que aixó sigui; puig si ni avuy se curan ni res aprenen los nostres economistas, y si ni curantse ni aprenén res, segueixen sent los inspiradors de la política económica espanyola, los oracles á qui consultan los governs per obrar segons responguin, bé podém dir que tota esperansa de salvació per la nostre pobre patria, es perduda.—J. S. P.

SECCIÓ POLÍTICA

Lo partit reformista en pes va anar á rebrer al general Palacios al arribar á Madrid de regrés de Puerto-Rico.

Consti no obstant pera son descárrech que ho va fer com á correigionari.
 D' altre manera no 's compendria que 'ls liberals mes avansats dins la Monarquia rebessen ab palmas al general mes absolut de nostre temps.
 Los polítichs madrilenys segueixen encare aquella máxima.
 Primé es 'l partit que tot.
 Y 'ls fills de Puerto-Rico que 's rebentin.

En un poble de la provincia de Málaga hi ha uns quants beneyts que *iluminats* per un fanatisme especial, 's varen despullar completament no fa molts días devant de tothom, fentse tant mal com podian 'ls uns als altres.

Ja diuhen be que may la cópia pot esser tan bona com l' original.

A Madrid també existeixen uns *iluminats* ab molta política, que á mes de despullar lo pais, s' entretenen en ferli tantas feridas com poden.

No hi ha mes diferencias que 'ls de Málaga 's fan mal ells ab ells y pel treball 's veuhen encausats y á punt d' anar á presiri.

En cambi 'ls de Madrid son condecorats y á riscos d' anar al ministeri.

Es ben cert que 'n aquest mon los uns neixen ab estrella y 'ls altres estrellats.

Segons sembla 'l conflicte ocorregut entre Espanya y Marruecos, respecte á la isla del Peregil 's deu á nostre representant en Tánger senyor Diosdado.

Ell va ser qui va dir als moros que fessin lo que volguessin ab la bandera espanyola enclavada en aquella isla.

Devia pensar: «Per lo que 'n fem á Espanya d' aquell tros de terra.»

Vaya uns representants tant salats com tenim 'ls espanyols per aquests mons de Deu.

Ab gent per aquest istil aviat nos quedarem sense un pam de terra.

¡Ya 'ns hem quedat sense un dit d' enteniment!

Lo general Cervera, delegat de D. Carlos en lo Centro de Catalunya, ha presentat sa dimisió y s' ha retirat á la vida privada.

Es lo millor que podia fer.

Tant de bó que tota aquesta gent fes lo mateix que 'n Cervera.

Lo dia qu' ells se retiressen potser Espanya deixaria d' estar tan retirada.

Lo general Cassola continua sens esma pera imposarse á sos companys de ministeri.

¡Pobre Cassola!

Podent servir quant menos pera anar á parar á casa d' un plats y ollas, s' exposa á no servir para res mes en la política y la milicia.

Perque no hi pas cap dupte, de que aviat li romparán l' apellido.

¡Quina fi se li espera!

Espantar pardals al cap d' amunt d' un paller.

Lo senyor Sagasta ha promés portar á las Corts un programa complet de govern.

Valdria mes menos programas y mes bon acert en l' administració de la cosa pública.

Lo qu' hauria de prometre lo senyor Ministre y complir'ho, qu' es lo difícil tractantse dels polítichs espanyols, fora portar la riquesa al pays y no la miseria que 'ns assola gracias á las sevas etzagalladas.

Pero de meas á tevas...

Diuen que 'l govern espanyol 's preocupa molt de la emigració que produheix l' actual crisi agrària.

Y no sab com resoldrer lo problema.

Molt senzill: emigrant ell en pes.

No hi ha millor remey.

La Lliga Agrària, establerta á Madrid, conta ab l' apoyo de gran número de agricultors de totes las provincias.

Ara lo que falta saber es si aquestos podran contar ab l' apoyo de la Lliga.

Si aixís fos, menós mal.

Lo senyor Martos, célebre per sos canvis de frente, ha sigut reelegit pera 'l càrrech de president de la Cámara popular.

Per consegüent, mes que á sos merits, deu lo senyor Martos sa reelecció á sa inconsecuencia política.

Ab tot aixó no comprenem aquest acte de verdadera *consecuencia* de la majoria.

Perque segons se desprent no es deixeble del senyor Martos.

Los reformistas y los conservadors atacan al guberna ab motiu de la vinguda á la península del governador general de Puerto-Rico, senyor Palacios.

Sagasta, en cambi, te format lo propòsit d' enviarlo á passeig.

Molt ben fet, y fora millor qu' ell també se 'n anés á pendre 'l sol una temporada.

Y sos companys lo mateix.

Los republicans encare s' entretenen en preparar un altre coalició.

No ho lograrán pas.

Quan la gana no 'ls ho ha fet entendre que podran las idees.

INSTITUT AGRÍCOLA CATALÁ DE SANT ISIDRO

Crida als agricultors de las quatre provincias catalanas

Atent aqueix Institut al moviment general y espontáneo á que 's veu impulsada la classe agrícola espanyola per la grave crisi que sobre ella pesa en los presents moments, creuria faltar á la fidelitat dels fins de sa creació, á sos antecedents, y per lo tant, á un deber de conciencia, si permanesqués en silenci é impassible devant dels pérills de que 'ls interessos rurals se veuen amonassats.

May com ara estará cridat lo Institut á cumplir la missió que per sos associats li ha sigut confiada. May com ara podrà anar, ja que no á totes parts, á las principals comarcas catalanas—segons se proposa ferho aviat—pera inculcar sobre 'l mateix terreny en l' ánimo de quants de la terra viuen, la conveniencia, la imperiosa necessitat que tenen de unir-se en apretat llas, preparant-se pera resistir á las corrents en que aqueixa crisi ve voltada. Pero may com ara, per lo mateix, ha de proclamar mes alt lo Institut, que si 's decideix á se-

nyalar al país lo camí que en las actuals circumstancias li está marcat, ho fa, com sempre, deslligat de tot sentiment, de tota idea, de tota inspiració política, fins al punt de que renunciaria á son empenyo al instant en que pogués apareixer lo primer síntoma d' una actitud distinta. Tot lo que 's proposa y executa, ho farà á la claror del día, al amparo de la legalitat, y baix la salvaguardia de las autoritats encarregadas de mantenirla.

Se tracta de lo que á tots nos es lícit; d' elevar nostras queixas, nostras súplicas als Poders públichs, quant ho exigeixin justificats motius. Se tracta d' averiguar fins á quin punt poden perjudicarnos las novas Cartillas evaluatorias, en lo que afectin al augment ó rebaixa dels enormes é insostenibles tributs que paguem. Se tracta de abogar per la supressió de drets reals sobre las herencies directas que, obligant als pagesos á préstams usuraris, son infalible indici moltas vegadas de sa complerta ruina. Se tracta d' atendre al llastimós estat de la riquesa pecuaria y forestal; de lo que 'ns convinga determinat respecte á la depreciació dels fruyts; á las tarifas del transport; als mals á que 'ns exposa 'l quietisme en vista dels progressos de la plaga filoxérica; á l' adulteració de nostres vins, fetà ab escándol de propis y estranys, en manifest detriment de la producció y de la higiene. Se tracta principalment d' apagar la set que sent lo país per la promulgació de lleys salvadoras pera tots los elements productors, y especialment pera l' agricultura, considerada en tot temps com la primera de las fonts de la prosperitat dels pobles, com nervi del Estat. Se tracta, en una paraula y sobre tot, de combatre per tots los medis possibles la causa fonamental de nostres infortunis, qual es la ominosa sumissió dels interessos d' Espanya á la poderosa influencia de la competencia extrangera, competencia que ho es en perjudici de nostres propis recursos; de decadencia pera nostre bon nom; de vilipendi pera 'l decoro nacional.

En aquest sentit parlará l' Institut á Catalunya. Ella l' escoltará, no en discursos oratoris que á res condueixen en tals casos, sino ab la senzilléz á que la te acostumada; ab l' accent de la veritat, que mes brilla, quan mes en sa investigació s' endinza. Ella 's posará de segur, al costat del Institut, alt lo cap, ample 'l cor, pera dírloshi á las provincias, sas germanas, que, filla d' una mateixa mare, sempre la trobará disposada á secundarlas en defensa dels furs de la rahó y la justicia, únich crit que s' escapa avuy dels llabis de la gran familia agricultora, pobre per sas desdítas, honrada per sas virtuts.

Barcelona, 22 de Novembre de 1887.—Lo marqués de Camps.—Joseph María Rius y Badía.—Ramon Siscar.—Lluís Sagnier.—Joaquím Vinyas.—Guillém María de Brocá.—Marqués de Palmerola.—

Eduart de Casanova.—Joseph Bonaventura Puig de Galup.—Edmon Sivatte.—Ignasi Girona y Vilanova.—Marqués de Olivart.—Félix Vives.—Andreu de Ferrán y de Dumon.

LA PAGESIA ⁽¹⁾

No't fasse no, vergonya, sancera Pagesia,
quan los mercats y firas te duhen á ciutat,
qu't contemplem bé l'ànima á plena llum del dia,
enamorats sentintuos del seu xamós dictat.

Puig, grat sia á Deu, encara ombra de mal no't donas
de rubemjar per plassa y pe'l fral vistós
la ayrosa barretina ab que tont front coronas
y'ls mocadors alegres tots ramejats de flors:

Bé pots alsar la testa, desencongir la cara,
mirar ab dreta vista, parlar sensa rezel;
dels pensaments que t'ornan no esperoguinte avara,
de las virtuts que guardas mostrant los claps de cel.

¡Vergonya tu, amor meva, porque no tens sabuda
art de llagoteria que aquí va tan enllá;
perque falsesa hipócrita jamay has coneguda
y ab vicis que corsecan no sabs mercadejá!

¡Perque constant adoras al Deu de pares y avis
y sos altars regalas ab flors del esplet teu,
y encara vermellejan tos sanitosos llabis
ab la oració de rassas qu'has endressada á Deu!

¡Vergonya porque servas fidel la nostra parla,
de vil pugar lliurantla ab que s'ns va esmortuhint,
fent tráureli florida gentil y fent llevarla
pera que fruyta dolça n'anem assaborint!

¡Perque apagar no deixas la llar esplendorosa
reconfortantih'ls muscles y atemperanthi'l cor;
perque'l treball cantejas, sentinhi venturosa,
y es ta conversa gaya soley revivador!

¡Perque en tas festas miras ta parentela llarga
y son tas dansas puras sardana y contrapás;
perque dels teus no duptas, ni sents aqueixa amarga
tristesa de la vida, sabent d'hont vens y hont vas!...

No, no es á tu á qui especta sentirse avergonjada:
¡alsa bé 'l cap y móstrans sa espléndida virior!
Nosaltres som, nosaltres, nissaga aixerrehida,
qu' hem d' ajupir la cara com ajupim el cor.

Pertoca á tots nosaltres sentir fonda recansa
devant de tu; á nosaltres encesos per l'anhel

(1) Premiada ab 1ª Englatina en los Jochs Floral d'enguany.

d' enriquir molt la vida fent pobra la esperança,
d' engrandir molt la terra empetitint lo cel.

¡Ay Pagesía meva, quins raigs de malefici
en la ciutat que guaytas com paplomall la llum!
¡Quina amargor eterna y quin etern desfici
en l' ansia de fé eterna la ditxa que 'ns consum!

¡Quín regust de miseria en l'or y pedrería
que posan, amor meva, tos ulls enlluernats!
¡Qué soledats horrendas en tanta companyía!
Y tú ¡qué companyía en tantas soledats!

¡Mirans atenta y plányinos! L' esverament fa ombra
en nostres ulls y galtas; l' alé es de frenesí;
rezels y desconfiansas; fins de la propia sombra,
acaban nostras forsas quan son á mitj camí.

La Veritat odiosa se 'ns fa quant mes fulgura;
estúpida vergonya sentim de la Bondat;
cercant de la Bellesa la forma més impura,
vassalls som del escándol pe'! Vici emborratxat.

¡Fugint de la Familia á las mateixas horas
en que tu, Pagesía, la juntas poch á poch;
oblidant nostres avis mentres que'ls teus anyoras
y per ells resas pia vora la llar del foch:

Més ensopida y lassa mirem nostra conciencia
qu'aqueixos górchs llotosos que cap corrent no bat;
y en tant se'ns fa nit negra la fi de la existencia,
per tos casals es angel de dolça claredat...

¡No! ¡No't deixis coll-tórceer per ambició eixaliada!
¡Desóu aqueixa fada de perfidiós accent!
¡Bé massa qu'en tos pobles avuy es escoltada!
¡Be massa que tas terras avuy n' están gement!

Ciutats y grans vilatges, monstres que res sacía,
de fora s' engoleixen las glorias y 'l jahir:
per ço avuy d' anyoransa llangueix tanta masía
y núvols de tempesta las cuydan ennegrir.

Atúrat á mirarlas... Feixas que las rodejan
grahons de cementiri semblan y fan condol;
gemegan cayents d' aigua, aucellas aletejan
y volan lluny; fins semblan malalts los raigs del sol.

La calma es sopitesa; tot l' ánima traspassa
de llanguiment tristíssim com morta juventut;
los ulls hi llagrimejan; lo cor d' arrel s' hi glassa,
sentint plányers la terra de tanta ingratitut.

Paráu la torrentada que gruny y que arrossega
ab furia desinvolta tant be de Deu vivent;
Prohoms de Pagesía á qui 'l desitj encega

d' un goig sense recansas fugiu de la corrent!

¡Calmáu aqueixa febra qu' us delma y avassalla!
Son vostres masos temples de pátria, fé y amor:
si 'ls deserteu vosaltres; será la pobressalla
misèria enfellonida y esqué de deshonor.

Haurá finat la ditxa que tos voltants sahona
com pluja sossegada del amorós Abril:
¡Adéu, Tradició bella! ¡Adéu, rihent corona
de cants y de rondallas, y adéu, parlar gentil!

May revindrán los días solemnes que acoblavan
parents y herents als masos en bulliciós tribut:
no reviurá la joya dels vells que s' hi extasiavan,
y 'l trist jovent per plassa se trobará perdut.

Deserts los banchs d' esglesia, heralts del presbiteri;
sens rica lluminaria lo salomó enlayrat,
ja no hi haurá qui al poble animi y regeneri:
las festas, com las honras de dol, farán fredat.

Llavoras, sí, llavoras, delmada Pagesía,
quan la ciutat seguescas hé t' escaurá sentir
greu y dol y vergonya: ta fonda llatzeria
en ta esblaymada cara farà de bon llegir.

Pedrejada; esllanguida, decadent ta ardidesa,
no promourás, com ara, ardenta estimació;
perduts tos gays encisos, inspirarás tristesa
com arbre que despulla lo vent de la Tardó...

¡Nó!... No será si hi pensas y ab pit valent oposas
á mala sort que 't dempna ton poderós embat;
si drets potents vindicas que vindicar no gosas,
uninte per defensa del sant terré hont has nat.

No será, nó, si aixecas de dignitat valenta
mur resistent á collas de lleys contra rahó
que agravan cada día de ta passió cruhenta
lo despiedat suplici que't du á la perdició.

¿A sometent no tocas quan vé la lladregada?
Donchs pe'l dret á la vida que't lleva iniquament
qui festejá'n deuria la poderosa anyada,
cláma, y si'ls clams no't valen, aixéca sometent!

Encara ets digna y brava; encara no t'és llunya
la teva última gloria lluytant ab invasors:
contra malvats que intentan robarnos Catalunya
siguém tots uns com foren en altres temps mellors.

La ofensa ab que't deshonoran també es la nostra ofensa;
ta afronta y ta misèria fereixen la ciutat;
sens tu de nostra Pátria lo clam de renaixensa
sería vil escarni de pau y llibertat.

Misera tu, amor meva, la Indústria desvalguda
 cremar se sentirà las mans ab guany odiós;
 en ta astrugansa's mira y en tu se sent forsuda
 per arrivá a la diada d'un avenir gloriós.

¡Bé sonará algún día l' hora de la justicia!
 F'esten més digna sempre y es ton trionfar segú;
 encara es Catalunya la mare que ab delicia
 contempla á sa pubilla, y la pubilla ets tu.

Ram de bonesa santa, deu de brollant poesia,
 gloria d'antiga Pátria y regalat conhort:
 es la honra teva nostra, sancra Pagesia,
 y nostra mort seria mirar la teva mort.

JOAQUIM RIERA Y BERTRAN

Dimecres passat tingué lloch en la simpática població de Sant Sadurní de Noya la conferencia catalanista, anunciada ja en un dels nostres números passats.

Fou aquesta una festa verament catalana en la que prengueren part distingits patricis que figuren en primer lloch al devant del moviment regionalista, com los senyors don Angel Guimerá, Director de *La Renaixensa*, don Joaquim Riera y Bertrán, President de la Comissió de Relacions de *La Lliga de Catalunya* y don Joan Serra y Sulé, Director de *L'Arch de Sant Martí*, als quals molt dignament secundaren l' incansable escriptor don Francisco de P. Capella, lo distinguit Professor de la vila senyor Parededa, lo valent catalanista, respectable notari don Magí Mir, l' aprofitat jove senyor Arrant y nostre estimat amich l' inspirat poeta don Jaume Novellas de Molins.

A més en nom de *Lo Somatent* feu un breu y expresiu parlament lo senyor don Joseph Llorens y l' nostre representant digué algunas paraulas que foren benignament acullidas per la numerosa concurrencia que omplia l' espayosa Sala. També foren llegidas algunas poesias de llorejats autors ausents, las quals foren saludadas ab nutrits aplausos, mereixent sobre tot verdaderas ovacions las que portan per titol *A la mes bella parla y ¡Catalunya y Avant!* originals respectivament de don Joseph Martí Folguera y l' nostre company de Redacció don Modest Durán y magistralment llegidas abduas, la primera per lo dignissim President del Centre catalá de Sant Sadurní, don Juan Vivé, y la segona per l' actiu propagandista don Pere Gurgui.

Acabá la conferencia ab un eloqüent discurs de gracias del senyor Vivé, lo qui sapigué ab la vehemencia de sas expresions, comunicar á tots los concurrents la incomensurable flama de exaltació patria que constantment viu en son noble cor de bon catalá.

Després de la conferencia, obsequiá als concurrents forasters ab un espléndit dinar, que fou coronat ab brindis calurosos y propósitos trascendentals. Reasumí uns y altres lo senyor Riera y Bertrán ab la facilitat y enginy que li son característichs, obtenint moltes felicitacions de tots los reunits. Lo ram del mitj de la taula, á proposta del passat President, patriota de cor, don Rafel Mir, fou remés á la bella y virtuosa esposa del actual President, don Joan Vivé. Abans de retirar-se del local del Centre, la Societat Coral *Centre Saturninés*, dongué als comensals una preciosa serenata de música popular d' en Clavé, la qual rematá dignament una festa que no podia ser mes agradable. Durant tot lo dia, l' escut de Catalunya y la bandera de las quatre barras recordavan als propis y estranys l' idea de Patria. L' animació tot lo dia fou extraordinaria y no's parlava en la vila d' altra cosa que de catalanisme.

Los excursionistas foren sense descans galantejats per los amables fills de Sant Sadurní, que 'ns dispensaren en particular y en públich atencions que no olvidarem may més. Per la nostra part, sols devém fer constar que quedém fondament agrahts de tan meritòria conducta.

Estavan representadas en la festa de Sant Sadurní, las Associacions locals, *Centre Saturninense*, *Círculo del Noya*, *Alianza y Fraternidad* y las de fora *Lliga de Catalunya*, de

Barcelona, *Associació Catalanista*, de Reus, Centre Catalanista Provensalench. Centre Escolar Catalanista, *Centre Català* de Masnou y *Centre Català* de Sabadell.

En quant á periódichs, recordém los següents: *El Defensor* de Sant Sadurní, *La Renaixensa* de Barcelona, *L' Arch de Sant Martí* de Sant Martí de Provensals, *Lo Somatent* de Reus y *Lo CATALANISTA* d' aquesta ciutat.

Inútil es dir que sino extractém los discursos y brindis es per falta de temps hábil, donchs no sortiren los expedicionaris de Sant Sadurní fins al divendres per haver visitat algunas tradicionals ruinas dels voltants de la població. No obstant en altre número los extractarem sino 'ns ho priva l' acumulació de original.

NOVAS

Ahir al vespre tingué lloch á Barcelona la Vetllada Inaugural del *Centre Escolar Catalanista*, á la qual tinguérem moltíssim gust en assistir pera correspondrer á la atenta invitació que se 'ns feu per lo Consell General del dit *Centre*.

En lo número vinent nos en ocuparem ab detenció.

Havém rebut un Butlletí Extraordinari del *Centre Català* de Tarrassa, en lo qual se fa públich que aquesta Associació s' ha disolt, disgustada per la actitud d' alguns elements catalanistas (?) que no 's miran gens en insultar als que sustentan los mateixos principis.

Sentím molt la decissió del important *Centre* de Tarrassa; y la sentím tant mes quant ha sigut ocasionada per la intemperancia dels que han volgut subjectar la noble bandera regionalista al servey de mesquinas ideas secundarias de avansament ó retrocés.

De totas maneras, estém en lo convenció de que molt prompte tornarà á revivre mes floreixent que may lo *Centre* de Tarrassa, mes que mes sent públich y notori que 'ls pretenguts perturbadors de nostres exércits patriótics están ja del tot aïslats y reduhíts á la impotencia.

Esmeradament imprés hem rebut un volum contenint los articles publicats en *La Veu del Montserrat* ab lo títol de "L' Iglesia y 'l Regionalisme" pel prebere doctor don Joseph Torras y Bages, del que 'ns ocuparem detingudament en un dels pròxims números.

Agrahim la deferencia qu' ens ha dispensat l' autor.

En Bejar s' han tancat varias fábricas, per cual motiu una infinitat de operaris han quedat sense treball y sense aquest, faltats de recursos pera la subsistencia.

L' administració de loterías de la plassa de San Roch d' aquesta ciutat, ha repartit alguns decims del bitllet número 9,576, premiat ab 80,000 pessetas en lo sorteig del día 26 del passat Novembre.

Los afortunats han sigut en sa major part de la classe treballadora y alguns d' ells de familias molt pobres.

'Ns á n' alagrem.

La carta que lo comerciant y fabricant don Joseph Alesant ha dirigit á don Alfons Bayo, iniciador de "La Lliga Agraria," diu així.

"Barcelona 24 Novembre.—Senyor don Alfonso Bayo, iniciador de La Lliga Agraria.—Madrid.—Molt senyor meu de ma major consideració: Ben enterat de la carta-circular de la Lliga Agraria, me permeto ferli observar que la idea de dita agrupació, es, ni més ni menys, que la protecció del treball nacional; així donchs, me atreveixo indicarli que podria donarse á la mentada Lliga un nom més general, baix lo cual es de creurer que hi entrarian á formar part de l' agrupació, mols industrials. Lo nom seria "Lliga del Treball Nacional.

Com á catalá, m' alegro que per fi nostra escola económica vagi persuadint als bons espanyols, que pera enriqueirse la nació, es necessari protegir en primer lloch als nacionals

ja que, si sols se protegís á la agricultura, 'ls industrials empobrits no tindrían ab que adquirir los productes agricolas, y si solzament se protegís á la industria, 'ls agricultors no podrián adquirí los productos industrials.

Es d' esperar que si arriba á felís terme la idea d' una gran agrupació proteccionista, tal com V. la proposa, no han de passar molts anys sens que 'ls acérrims lliure-cambistas de bona fe, confessin que la práctica 'ls hi ha demostrat lo equivocadas que eran sas teorías.

Aprofito aquesta ocasió pera donarli la enhorabona per sa felís idea d' agermanar la agricultura y la industria, oferirme de V. son atent segur servidor. q. b. s. m. *Joséph Alesant.*"

Atentament invitats per la Junta Directiva del Gremi de constructors y manyans de aquesta ciutat, assistirem á algunas de las festas que ab motiu de solemnisar lo día de S. Eloy, patró del esmentat Gremi, se celebraren lo día 1.º dels correns.

A las 10 del matí se celebraren en la parroquial iglesia de S. Félix, sans oficis ab acompanyament de orquesta, los quals estigueren sumament concorreguts, essent en gran número los agremiats que assistiren á escoltar la sagrada plática que 'ls dirigí 'l Rvnt. P. Aguilera de la companyia de Jesús.

A la una de la tarda en 'l local del Foment Mercantil é Industrial repartiren 100 pans de tres lliuras cada un á las familias mes menesterosas de la localitat, las que s' apresuraren en anar á recullir almoyna que tan bondadosament fou repartida per la comisió nomenada al efecte.

Molt concorregut fou també lo ball ab que la Junta Directiva obsequiaba á tots los operaris y constructors manyans.

No hi ha pas cap dubte que festas com la que 'ns ocupa son las únicas que venen predestinadas á ser lo llas de unió entre l' amo y l' operari, per desgracia tan deslligat avuy, atentant d' aytal manera contra la bona marxa de la humanitat.

Felicitem á la Junta Directiva del Gremi de constructors y manyans ja que aqueix es un dels obgetes que la guia en la organisació de semblants festas.

Per motiu d' haver rebut á última hora la poesia que publicarem en nostre passat número *Flors del cor* de nostre estimat amich don Jaume Novellas de Molins, pasaren, ab la precipitació que tingué de compondres, algunas erradas de caixa, que 'ns apresurém á corretgir, tota vegada que ab ellas quedan sense sentit algunas fráses.

Página 9; vers 13; diu: *ni 'n moriren* de nostres etc... Dirá: *si 'n moriren* etc.

Idem. 9; vers 15; diu: Lo fum 'ns encegava—lo *brunzent*... Dirá: lo fum 'ns encegava—lo *plom brunzent*.

Idem. 9; vers 19; diu:—uns chors de *nens*... Dirá: uns chors de *veus*...

Idem. 9; vers 25; diu: dring d' *esposas*... etc. Dirá: dring d' *espasas*...

Idem. 9; vers 33; diu: mes la *vostra* es nissaga, etc. Dirá: mes la *nostra* es nissaga...

Idem. 10; vers 7; diu: Los *carrers* si s' omplian, etc. Dirá los *carner*s si s' omplian.

Idem. 10; vers 14; diu: De mort la *turbanada*. Dirá: de mort la *turbonada*.

Idem. 10; vers 20; diu: Tothom l' hi dona *almaynos*. Dirá: tothom l' hi dona *almoynas*.

Avuy y demá celebra aquesta ciutat la anomenada *Fira d' hivern*. Per tal motiu varías son las paradas y taulas en las quals sos respectius duenyos 's disposan á vendrer los seus articles, si be preveyém que los firayres no quedarán molt satisfets, porque la clase obrera qu' es la que acostuma á provehir en aquesta fira, no podrà ferho aquest any com en 'ls anteriors per trobarse la major part faltada de treball. Ho sentím per uns y altres.

Copíem de *La Veu del Montserrat*:

Sabem que 'ls nostres escriptors vigatans prenen part en la demostració que fan los escriptors catòlics d' Espanya á Sa Santedat ab motiu de las *Bodas d' or*. Al efecte han remés una col·lecció completa de llurs obras que, reunidas, manifestan lo que ha produhit en pochs anys lo cultiu de las lletres en Vich.

Devem advertir que si algun autor català que no hage rebut invitació del Comité, tingues gust de contribuir á est homenatge al Papa, pot remetre las seuas obras sense enquadernar ó be á esta Redacció, ó al Rnt. Jascinto Verdaguer, (Barcelona, Canuda 14,-2.ⁿ) lo mes aviat possible.

Diu Lo Somatent de Reus:

Segons noticias que va rebent la Comissió organitzadora del Monument á Prim, son molts los artistas que pendrán part en lo certamen; poguentse assegurar que 's presentarán á disputarse 'ls premis verdaderas obras d' art.

Escriuen desde Alger á un apreciable colega que la emigració espanyola en aquella població ha aumentat considerablement. En aquestos últims viatges, arriban los pobres espanyols completament ilusionats, y tant sols los hi queda 'l recurs de morir de fam per los carrers ó en l' hospital, que es ahont terminan sos dias los mes, creyent trobar en aquell país recursos que sols reben los naturals: se diu que 'l mes anterior han entrat mes de 2,000 espanyols.

En lo vapor-correu que 'l día 20 sortí de Santander pera la Habana, han marxat infinitat de joves, alguns de 12 y 14 anys. Sols d' un poble de Asturias arribaren á Santander ab objecte d' emigrar 300 joves.

En la Coruña esperarian al vapor "Antonio Lopez" tal volta altres tants infelissos emigrants.

Lo Consistori dels Jochs Forals de 1888, ha quedat constituït del modo següent:

Don Marian Aguiló, president.—Senyor Baró de Tourtoulon, don Marcell Menendez y Pelayo, don Jascinto Verdaguer, prébere; don Angel Guimerá y don Pau Sans y Guitart, mantenedors.—Don Joaquim Cabot y Rovira, secretari.

Segons *La Plana de Vich* se troba en aquella ciutat lo Sr. D. Ferran de Sagarra, que ab plausible constancia y notoria competencia fa temps va dedicantse al interesant estudi de la sigil-lografia catalana. Ha fet en los arxius d' aquella ciutat deligentas investigacions, trayent unas cinquanta *improntas*, notables per sa fidelíssima exactitut ab los originals, y ha trobat entre altres, un sagell de cera no conegut, del Rey D. Pere 'l Gran cuan era encara Infant, sent probable s' hagi donat també, sino ab tot, ab una part al menos del que perteneixia á nostre compatrici San Bernat Calvó.

Ab lo nom de Lliga regional del Baix Aragó tracta de constituïrse una Societat de la que 'n formarán part tots los amants de la prosperitat del Baix Aragó, fent completa abstracció de las cuestiones políticas.

S' ha advertit, per los molts cassos que s' han donat, que en la explosió dels quinqués no te la culpa la mala qualitat del petróleo, sino lo descuyt dels criats al prepararse aquets aparatos.

Quan se talli lo ble, deu procurarse que 'ls fragments no cayguin dintre del depòsit, observanse en aixó un cuydado especial; puig d' altre modo, no sols s' intercepta l' espay que deu estar desocupat, sino que 's corre lo perill d' una explosió quan ménos s' esperi.

De la preparació dels quinqués dependeix molt sa seguritat, y casi sempre per falta de cuydado ocurreixen las catástrofes.

Doném aquest avis en be de las familias.

Ab extraordinari éxitt s' ha estrenat en lo teatro (Romea) *La pena de mort*, drama en tres actes y en vers dels senyors Don Joseph Martí y D. Frederich Soler.

Felicitem á dits autors pel nou triunfo alcansat en la escena catalana.

Avuy se posará en escena 'n lo teatro Principal la celebrada ópera *Rigoletto*. Per no poguer disposar de la orquesta *Faxendas*, la empresa n' ha contractat un' altra composta de professors de la capital molt coneguts de nostre públich, y entre ells lo reputat concertista de violoncello senyor *García*.

L dia 17 del corren mes tindrà lloch en l' Audiencia de Barcelona, la vista en judici oral y públich de la causa incoada á instancia de part, per lo supost delict de injuria, contra nostre company de redacció; redactor en jefe y propietari que fou del difunt colega local *El Sabadellés* D. Enrich Diumaró y Grané, qui ha encarregat sa defensa al distingit abogad del ilustre Colegi de Barcelona y actual diputat á corts pera aquest districte, don Joan Maluquer Viladot.

Desitjem á nostre benvolgut company y amich un fallo absolutori.

Lo Consell General del Centre Catalá de Sant Sadurná de Noya, se compon dels senyors següents:

President, D. Joan Vivé y Morera; Vice-president, D. Joan Sala; Tresorer, D. Joan Forns; Secretaris, D. Francisco Romeu y don Jascinto Oliver; Vocals, D. Llorens Mestre y D. Joseph Castelló.

A última hora hem rebut una comunicació del *Centre Catalanista Provensalench* acompanyada de un interessant document que han remés á dita Associació los catalans residents á Santiago de Cuba.

Sentim que per falta d' espay y temps no puguém avuy publicar los esmentats documents. Ho farem en lo próxim número.

D. NARCIS SIMÓ

CIRURJIA-DENTISTA

SUCESSOR DE MARCET

Aprofitant una ocasió que per causas ajenas á ma voluntat me han retingut uns vint dias ausent d' aquesta ciutat, no ha faltat qui ab mala intenció ha fet propagar la noticia de que m' havia separat pera sempre de l' antigua y acreditada *Casa Marcet*; lo qual es del tot fals: per quant estich ab dita casa completament identificat, y en ella estich disposat á seguir ab l' esplendor possible la justa fama adquirida per lo difunt dentista senyor Marcet. Per lo qual, pot tant 'l públich de Sabadell com 'l dels pobles vehins, dirigir-se com sempre á la Herbolaria del carrer del Pedregar núm. 10, lo mateix de dia que de nit, ahont trobará satisfacció complerta á tot quant pertanyi á cirujia dental y á dentaduras artificials, esceptuant los dimecres y diumenges de cada setmana per la tarde que despatxo en mon gabinet establert en l' ciutat de Tarrasa, carrer Quemada núm. 29.

En Sabadell, Pedregar, 10, Herbolaria.

CAIXA DE AHORROS DE SABADELL

Han ingressat fins aquesta fetxa 3,397 pessetas procedentas de 310 impositiions, essent 4 lo número de nous imponents.

S' han tornat 1,722 pessetas 00 céntims á demanda de 15 interessats.

Sabadell 27 de Noviembre de 1887.—Lo Director accidental, *Pau Gumbús*.

SECCIÓ DE ANUNCIS

ENCUADERNACIONS BARATÍSSIMAS

Se fan de totas classes y preus, Ilustracions y Obras de luxo, Novelas, etc., etc. Los llibres se entregan á las 48 horas de encarregats.

RAMBLA, 70, CAPMANY, 18

TALLERS

DE

*Imprempta, Litografia, Encuadernacions
Libres especiales y ratllats*

JOAN COMAS FAURA

PAPERERÍA

Papers pera cartas de totas classes.—Paper "Mill."—Blanchet.—Fantasía.—Embalatje.

PLEGADORS DE PESSAS

Se fan plegadors de totas classes en fusta y en cartró, ab lo nom imprés, si aixís se desitja. Plegadors de 10 per 70 ú 11 per 72 centímetros, sense nom, á 12 duros milé y ab nom á 13 duros milé. En cartró á preus baratos.

TALONARIS

á 4 rals de 100 fullas de dos classes, á 5 rals los de Entrego y á 7 rals los de Pedido y de Vale.

IMPRESIONS

Facturas.—Sobres.—Memorandums.—Membrets.—Talonaris.—Reduccions de preu.—Tarjetas, etc., etc.

ENCUADERNADORS

de varias classes pera cartas.—Capsas pera Facturas, Lletres, Rebuts y altres documents.

Tallers: Carrer de Capmany, núm. 18.

Sucursal: Rambla, núm. 70.

CROMOS, CROMOS, CROMOS

Se venen impresos desde 3 pessetas 'l cent per amunt, segons la classe.

No 'n compreu sens visitar avans los aparadors de Joan Comas, Rambla, 70.

TALONARIS DE LA LOTERIA NACIONAL

Se venen á 2 rals los de 50 fulls y á 4 rals los de 100.

PROSPECTES ORDINARIS

Se imprimeixen desde 1 pta. 'l mil hasta 10 pessetas.

FACTURAS

en elegants characters desde 10 pessetas mil

Capmany, 18.—Rambla, 70

S A B A D E L L